

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การพัฒนาความสามารถด้านภาษาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มุ่งพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก และศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงได้เสนอวิธีการและการออกแบบงานวิจัยสำหรับการศึกษาดังกล่าวตามลำดับ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เป็นการศึกษาการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีส่วนจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) และการสังเกต (Observation) วิธีการดำเนินกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแต่ละแห่ง โดยผู้สัมภาษณ์ประกอบด้วยนักวิจัยและพนักงานสัมภาษณ์ที่ผ่านการอบรมเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะมี 2 บทบาท คือ เป็นทั้งผู้สัมภาษณ์และเป็นทั้งนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก ดังนั้นองค์ประกอบในการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. ประเมินและสำรวจว่า แหล่งท่องเที่ยวใดบ้างในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกมีการจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. ประเมินและสำรวจว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แต่ละแห่งในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวไว้อย่างไรบ้าง

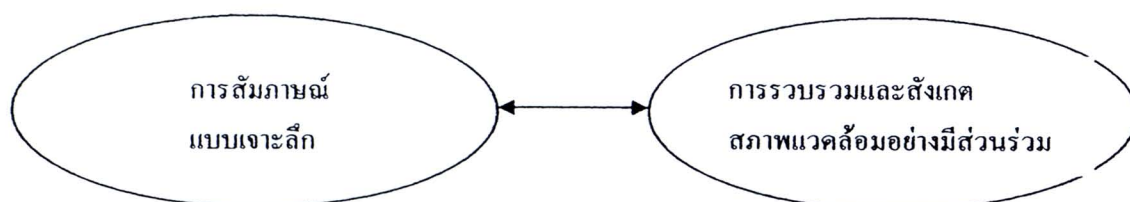
ประชากรและวิธีการเลือกตัวอย่าง

- ประชากรที่สนใจศึกษา
 - ประชากรที่สนใจศึกษาในการวิจัยนี้คือ ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแถบจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- วิธีการเลือกตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรที่สนใจศึกษาในการวิจัยนี้คือ ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวใน จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้จังหวัดละ 2 ราย รวมทั้งหมด 10 ราย

วิธีการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้ออกแบบวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมี 2 ลักษณะ ประกอบด้วยเครื่องมือเสริมในการบันทึกข้อมูลเพื่อการศึกษา ได้แก่ เครื่องบันทึกภาพและเสียง กล้องถ่ายภาพแบบบันทึกและสังเกตสภาพแวดล้อม เป็นต้น ดังภาพที่ 3.1 ดังนี้



ภาพที่ 3.1 วิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะแรก คือ ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยพนักงานสัมภาษณ์ที่ผ่านการฝึกอบรมเทคนิคการสัมภาษณ์ การสังเกตและเข้าใจเนื้อหาข้อคำถามอย่างชัดเจนโดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกได้แก่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด จังหวัดละ 2 ราย จำนวน 10 ราย โดยทำการเข้าร่วมกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้ง 5 จังหวัด เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังกล่าว

ลักษณะที่สอง คือ ใช้วิธีการรวบรวมและสังเกตสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยวิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมโดยคณะผู้วิจัยเป็นนักท่องเที่ยว เข้าทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก และคณะผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสังเกตจากการเดินชมสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งใช้แบบบันทึกการสังเกตและจดบันทึกสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตลอดจนถ่ายภาพนิ่ง เช่น สภาพพื้นที่ ภูมิทัศน์รายรอบ กิจกรรมต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อนำไปจัดทำ Website รวบรวมกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกต่อไป

เครื่องมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งส่วนใหญ่ใช้กิจกรรมปลายเปิด และใช้แบบบันทึกกิจกรรม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ และสังเกตด้วยตนเอง และแบบสังเกตสภาพแวดล้อม

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และสังเกตสภาพแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ประกอบการบรรยายและนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานข้อมูลใน Website การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกต่อไป